

Utvalg: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 19/26
Møtedato: 24.03.2026
Journalnummer: 2026/1508

Videreføring av JUS266-2-A Domsanalyse og domsskriving

Studieutvalget drøftet saken i sak 7/26-2 i møtet 04.03.2026 og kom med følgende uttalelse:
«Studieutvalget anbefaler at fakultetsstyret forlenger emnet JUS266-2-A Domsanalyse og domsskriving for ett nytt år, til utgangen av 2026».

Emnet JUS266-2-A Domsanalyse og domsskriving er et emne som undervises i samarbeid mellom UiO, UiB og UiT. Emnet tilbys til studentene ved alle de tre lærestedene. Det tilbys som et 15-poengsemne ved UiT, og som et 10-poengsemne ved UiO og UiB. Ved UiB har emnet vært vedtatt som en prøveordning, og i fakultetsstyrets sak 34/24 ble prøveperioden forlenget med to år:

«Prøveperioden for JUS266-2-A Domsanalyse og domsskriving forlenges med ytterligere to år, til utgangen av 2025.»

I og med at prøveperioden nå har gått ut, må fakultetsstyret igjen ta stilling til om emnet skal forlenges. Saken sendes til Studieutvalget før den deretter sendes til styret.

Undervisningsformen i emnet, som er beskrevet nærmere av emneansvarlig Ragna Aarli i vedlegg til saken, består av forelesninger der det også deltar aktører fra det praktiske rettsliv, da særlig dommere fra alle nivåer av rettssystemet. Dessuten trekkes to stipendiater, som begge skriver sine avhandlinger om domsskriving, aktivt inn i undervisningen. Emnet kombinerer praktiske og teoretiske aspekter, og den praktiske siden av dette er beskrevet slik av Aarli:

«Den praktiske utdanningen gis ved domtermøter og ved studentenes egen obligatoriske øvelse i å skrive dom fra en reell rettssak. For å kunne ta eksamen i emnet må studentene følge en nærmere angitt sivil rettssak ved Oslo tingrett, digitalt eller ved fysisk tilstedeværelse. Siden en stor del av de sivile sakene blir forlikt, kreves det noe fleksibilitet fra studentene i forhold til tidspunktet på rettssaken.»

Prøvingen i emnet består videre i at studentene gjennomfører en domsanalyseoppgave og en domsskrivingsoppgave. Domsanalyseoppgaven blir fremført muntlig i en forelesning, mens domsskrivingsoppgaven blir forsvart muntlig på eksamen.

Studiedekan er meget positiv til undervisningsformene i emnet, og har stor sans for den kombinasjonen av praktiske og teoretiske aspekter som emnet gir. Det er også grunn til å trekke frem at studentene møter det praktiske rettsliv både ved at de må overvære

rettssaker, forholde seg til reelle saksdokumenter og skrive forslag til dom. I seg selv er det også positivt at emnet er et møtepunkt for studenter i Oslo, Tromsø og Bergen. De studentene som har gjennomført emnet, har også vært meget godt fornøyde med undervisningsopplegget, se for eksempel uttalelsen som er vedlagt saken.

Samtidig har antallet studenter over tid vært lavt på emnet. Emnet startet opp høstsemesteret 2022. Det var 6 studenter som tok emnet ved UiB 2025, mens det i alle årene før bare var 3 studenter per år. Nå er det totale antall studenter, altså de som tar emnet ved UiB, UiO eller UiT, en del høyere, men de administrative ressursene som trengs for å drifte emnet blir likevel svært høye sammenlignet med antall studenter.

Timeplanleggingen må både koordineres mellom de tre fakultetene og den må passe særskilt for hvert enkelt lærested, blant annet for å hindre eller redusere sannsynligheten for at obligatoriske aktiviteter i dette emnet kolliderer med undervisning eller obligatoriske aktiviteter på andre emner. De administrative ressursene ved fakultetet er for tiden under sterkt press, og enhver bruk av slike ressurser vil kunne redusere vår kapasitet til å utvikle andre deler av studiet. Emnet representerer også et unntak fra regelen om at spesialemnene på 5. studieår skal være engelskspråklige, og passer følgelig ikke inn i studiemodellen av 2021.

Til tross for dette anbefaler studiedekan at emnet videreføres for ett nytt år. Men det bør vurderes om emnet i fremtiden heller skal legges eksklusivt til bare ett lærested for å redusere de administrative kostnadene, eller eventuelt at det i fremtiden går ett 10-poengsemne ved UiO og et 15-poengsemne ved UiT. En slik ordning vil medføre et visst tap i studiepoengproduksjon for oss, men tapet vil antagelig være lavere enn våre administrative kostnader. Fakultetsledelsen bør i løpet av inneværende semester ta opp dette med ledelsen ved de juridiske fakultetene ved UiT og UiO.

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Dekan og fakultetsdirektør stiller seg bak studiedekanens anbefalinger om at emnet videreføres ett år til, og at fakultetsledelsen går i dialog med UiT og UiO om eventuell videre deltakelse, og for å avklare en mer varig og hensiktsmessig faglig og administrativ organisering fra og med 2027.

Det er bekymringsverdig at det er så store administrative utfordringer med gjennomføringen. Det vil derfor være viktig at man i denne perioden jobber med å forenkle de administrative prosessene og sikre økt rekruttering til emnet. Dersom man ikke lykkes med å forenkle administrasjon og øke rekruttering vil man måtte vurdere å legge ned emnet.

Forslag til vedtak

Fakultetsstyret forlenger emnet JUS266-2-A Domsanalyse og domsskriving for ett nytt år, til utgangen av 2026.

Sigrd Eskeland Schütz
dekan

Peter Woldseth
fakultetsdirektør

12.03.2026
MS/CHO

Vedlegg:

Uttalelse fra emneansvarlig

Uttalelse fra student høst 2025

7-26-2 Vedlegg 1: Informasjon fra emneansvarlig Ragna Aarli om spesialemnet JUS-266-2-A

JUS266-2-A er et nasjonalt emne der undervisningen tilbys digitalt til de tre lærestedene Oslo, Bergen og Tromsø. Høsten 2025 var det 17 studenter som gjennomførte emnet. Av disse var 9 studenter fra Oslo, 6 fra Bergen og 2 fra Tromsø.

I Oslo og Bergen tilbys emnet som et 10 sp emne, med 12 forelesninger. Det er de emneansvarlige her, det vil si Jørn Øyrehagen Sunde og Ragna Aarli som har ansvaret for disse forelesningene, men en rekke andre aktører medvirker. Dommere fra alle nivåer av rettssystemet – tingrett, lagmannsrett, Høyesterett, EFTA-domstolen og EMD bidrar på frivillig basis til undervisningen. De plukker ut dommer som studentene skal analysere og deltar på en undervisningssamling der de kommenterer studentanalyser og ellers redegjør nærmere for særtrekk for dommeroppgaven i den domstolen de representerer.

I Tromsø tilbys emnet som et 15 sp emne, med 16 forelesninger og emneansvarlig Stig Solheim har ansvar for de 4 ekstra forelesningene som også tilbys studentene fra Oslo og Bergen.

Emnet er unikt ved at det gir kombinert teoretisk og praktisk utdanning i det norske domstolssystemet. Teoretiske emner behandles i forelesninger og litteratur, med bidrag også fra pågående forskningsprosjekter på området. Fra vårt fakultet bidrar for eksempel Marit Tjelmeland som skriver ph.d.-avhandling om «Domsgrunner i Skandinavia – En komparativ studie av hvordan tre prejudikatdomstoler begrunner resultatet i sivile saker» til forelesningen om domskrivning i komparativt lys og Dina Skotnes som skriver ph.d.-avhandling der hun analyserer endringer i domsskriving ved Universitetet i Oslo bidrar til forelesningen om utviklingstrekk.

Den praktiske utdanningen gis ved dommermøter og ved studentenes egen obligatoriske øvelse i å skrive dom fra en reell rettssak. For å kunne ta eksamen i emnet må studentene følge en nærmere angitt sivil rettssak ved Oslo tingrett, digitalt eller ved fysisk tilstedeværelse. Siden en stor del av de sivile sakene blir forlikt, kreves det noe fleksibilitet fra studentene i forhold til tidspunktet på rettssaken.

Oslo tingrett bistår oss med utvalg av sak og tilrettelegging av digital tilgang og tilgjengeliggjøring av saksdokumenter. Dommen skrives som et gruppesvar fra 3-4 studenter. De siste to årene har vi, som et ekstra tilbud, hatt møte mellom studentene og fagdommeren i Oslo tingrett når alle gruppene og fagdommeren har avsagt sin dom i saken.

Spesialemnet er unikt, og det er særlig to sider ved spesialemnet som bør fremheves:

1. **Pedagogisk originalitet og kvalitet:** Emnet setter studenter fra ulike læresteder sammen i grupper for å gjennomføre de to obligatoriske aktivitetene i kurset (en domsanalyseoppgave og en domsskrivingsoppgave). Domsanalyseoppgaven fremføres muntlig i forelesning mens domsskrivingsoppgaven forsvares muntlig på eksamen. Rettssalserfaringen, innsyn i reelle dokumenter fra saken og

dommermøtene gir et praktisk grunnlag for å forstå de teoretiske emnene som behandles i kurset. Vi mottar unisone tilbakemeldinger fra studentene på at de har fått et mer reflektert syn på det å skrive og formidle rettslig argumentasjon etter gjennomført emne.

2. **Kontakt med rettslivet:** Emnet er et viktig og verdifullt bindeledd til domstolsmiljøet for studentene, emneansvarlig og fakultetet. Det er med på å åpne opp for samarbeid mellom academia og domstolene og skaper positiv holdning til forskningssamarbeid og tilgang til forskningsdata. Dommerne som deltar på forelesning med studentene gir uttrykk for at det er verdifullt å få innsiktsfulle studentanalyser av egne dommer. For dem gir det også muligheter til å formidle betydningen av praktiske rammer for dommergjerningen og det de oppfatter som nyere utviklingstrekk innenfor den domstolen de har som arbeidsplass. Vi erfarer også at de akademiske perspektivene i emnet blir verdsatt i det praktiske rettsliv. Blant annet har Jørn Øyrehagen og Ragna Aarli sammen med lagdommer Silje Nordtveit (som har bidratt til emnet) blitt bedt om å holde kurs i domsskriving for dommere ved Hordaland tingrett og domstolene i Innlandet, inkludert Eidsivating. Flere bidragyttere til faget skal delta på dommerseminarene som holdes våren 2026 for der å utfordre dommerne til å reflektere over egen praksis når det gjelder domsskriving.

Kommentarer til det administrative arbeidet med spesialemnet:

Faget har ikke mange studenter ved hvert lærested. Selv om det er UiO sin Canvas-plattform som benyttes, må UiB og UiT tilrettelegge for samarbeidet. Med unntak av tilrettelegging for digital tilgang til studentene, er arbeidsbyrden knyttet til avvikling av forelesninger og aktiviteter i emnet likevel liten.

Eksamen har til nå bestått av to deler der dommen som blir skrevet i gruppe, blir karakterfastsatt. Karakteren på denne delen teller 40% mens avsluttende muntlig eksamen teller 60%. Ved eksamen i 2025 mottok vi for første gang en klage på den skriftlige delen. Jeg har forståelse for at saksbehandling av klagen kan oppfattes som en unødvendig administrativ merbelastning når vektingen av eksamensdeler innebærer at det var små sjanser til at medhold i klagen ville kunne føre til et annet sluttresultat i karakter.

Det administrative arbeidet knyttet til eksamen kan imidlertid forenkles dersom vi går over til mappevurdering der dommen inngår i mappen som forsvares og vurderes under muntlig eksamen.

Personlig vil jeg synes det er synd om Bergen av administrative grunner må trekke seg ut av det nasjonale samarbeidet slik at vi ikke direkte kan tilby emnet til våre studenter.

7-26-2 Vedlegg 2: Studentuttalelse JUS266-2-A

Jeg tok JUS266-2-A *Domsanalyse og domsskriving* høsten 2025. Emnet, som tydelig skiller seg fra andre spesialemner, pirret umiddelbart min nysgjerrighet. Min dragning til emnet var først og fremst et ønske om å forbedre domsanalytiske ferdigheter, men også lære mer om dommen som sjanger generelt. Etter å ha fullført emnet fikk jeg ikke bare oppfylt mine opprinnelige ønsker, men jeg sitter også igjen med en rekke andre perspektiver som jeg ikke skulle ha vært foruten.

Det er flere ting ved emnet som er verdt å trekke frem. Å følge en ekte tvist i Oslo tingrett og skrive dom i samme sak, var en svært unik opplevelse som gav en veldig nærhet til domsfaget. Det påla mine medstudenter og meg å tenke nøyer gjennom vår argumentasjon og vektlegging av hensyn. Nettopp fordi både faktum og tvisten var reelle, gav det skrivingen ytterligere utbytte. Forståelsen av viktigheten i å mestre faktum, både som dommer og som advokat, ble også veldig åpenbar.

Det samme opplegget tilgjengeliggjorde perspektiver om makt og maktutøvelse. JUS266-2-A gir god innsikt i hvilken makt som medfølger dommerprofesjonen og at hvert ord som skrives i en dom, bør være gjennomtenkt.

Jeg fikk videre større forståelse for dommens rolle i rettssystemet. Ikke bare skal den gi svar på en juridisk tvist på en forståelig måte, men den skal oppfylle en rolle i det øvrige rettsapparatet. Dommen er noe annet enn en juridisk beslutning tatt av nemder eller forvaltningsorgan med lignende kompetanse. Det er ingen hemmelighet at jusstudenter i hovedsak forholder seg til avgjørelser tatt av Høyesterett. Det er ikke unaturlig, men kan gi feilaktige inntrykk av dommeres rolle og dommen som tekstsjanger. JUS266-2-A korrigerer slike inntrykk.

Emnet nyter også veldig godt av bidrag fra eksterne aktører. Behjelpelige dommere i Oslo tingrett, Gulating lagmannsrett, Høyesterett og Strasbourg, var alle med å løfte emnet til et faglig høyt nivå. Det er et mangfold og en sammensetning av slike aktører jeg ikke har erfart tidligere i et juridisk emne.

Sånn sett er det synd at ikke flere kandidater tar emnet. Jeg er overbevist over at de perspektivene emnet har gitt meg, vil gjøre meg til en bedre jurist. Det antar jeg også gjelder andre kandidater som fullførte emnet. Jeg håper med dette at tilbudet for JUS266-2-A videreføres. Å avvikle emnet vil ikke bare gjøre spesialemneporteføljen fattigere, men utgjøre et tap for det faglige mangfoldet ved Det juridiske fakultet

Victor Rovira Botnevik